

HWvEgmond, 2023

1.	beginpsalm	- Psalm 100: 1,2,3,4
2.	na de wet	- Psalm 92: 1,5,7
3.	gebed	
4.	schriftlezing	- Jesaja 40: 1-11
5.	tussenpsalm	- Psalm 31: 1,2,13,14
6.	tekst	- Zondag 1
7.	psalm na preek	- Psalm 121: 1,2,3,4
8.	na de belijdenis	- Gezang 18
9.	gebed	-
10.	collecte	-
11.	slotpsalm	- Psalm 116: 7,8

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Zondag 1 is aan de beurt om over te preken.

Dat betekent: we staan weer aan het begin van de Catechismus.

En dan gaat er even van alles door je heen.

Hoe vaak hebben we al niet over die Zondagen van de Catechismus horen preken?

Haast elke zondag staat er wel één van die 52 Zondagen op het tekstbord.

Bovendien op catechisatie worstelt de jeugd al vrij jong met dit belijdenisgeschrift.

Want nog altijd moet onze jeugd de Catechismus- zondagen leren.

Bovendien komt ook de vraag op: is die Catechismus nou nog wel actueel?

Al meer dan 450 jaar geleden hebben onze voorouders de tekst van dit boekje geschreven.

Dan is het toch wel hoogtijd voor een ander, een meer actueel leerboek voor de kerk.

Is dat zo broeders en zusters?

We lazen ergens de vergelijking tussen de Catechismus en een plattegrond.

Denk b.v. eens aan Amsterdam.

In die stad kun je zomaar verdwalen.

Als je van buiten Amsterdam komt, dan zoek je daar je weg: b.v. naar een museum. Hoe kom je daar?

En dan maakt een kaart, een plattegrond van Amsterdam je duidelijk welke weg je moet volgen.

Die kaart leert je de weg te vinden in die grote stad Amsterdam.

Zo zit dat ook een beetje met onze belijdenis: de Nederlandse Geloofsbelijdenis, de Heidelbergse Catechismus en de Dordtse Leerregels.

In deze belijdenisgeschriften hebben onze voorouders de schatten van de Schriften als de waarheid vastgelegd.

In de strijd om die waarheid zijn dwalingen ontmaskerd.

Onder Gods genade werd biddend de dwaling herkend en afgewezen, maar tegelijk werd de Schriftuurlijke leer in de woorden van de belijdenis nagesproken.

Zo hebben onze vaders vanuit de Schriften dat allemaal vastgelegd in de belijdenis.

En wat is het dan mooi dat wij en onze kinderen met deze belijdenis het Woord van God leren gaan verkennen en leren kennen.

Zondag 1 geeft als eerste Zondag ons een groot en een totaal overzicht over de diepe liefde en grote trouw van onze Here Jezus Christus. Hij kocht ons tot Zijn eigendom. Vanuit deze vaste grond gaat de Heidelberger spreken over ons houvast, onze troost in leven en sterven.

We preken u Gods Woord zoals dat is samengevat in Zondag 1.
We doen dat onder het thema:

OM DE TROUW VAN CHRISTUS LIGT ONZE TROOST VAST IN LEVEN EN STERVEN.

I:

Wanneer we aan Zondag 1 denken, komt dat ene woordje "troost" direct voor de aandacht.

Wat is uw enige troost in leven en sterven?

Maar wat is troost hier eigenlijk? Wat betekent dat?

Wij gebruiken dat woordje 'troost' wanneer je iemand wil helpen in verdriet.

Een moeder bijvoorbeeld troost haar kind wanneer het pijn heeft.

Dan probeert moeder mee te voelen en dat meevoelen, meelijden, ook over te brengen op haar ontroostbare kind.

En als we ouderen troosten proberen we in hun verdriet met hen mee te leven; mee te voelen met hun lijden dan ga je naast hen staan.

Zo gaan wij met ons troostprogramma ons best doen dat mensen zich gaan verzoenen met hun verdriet.

Leg je er maar bij neer. Het is niet anders. Maak er maar het beste van.

Heel wat zorgteams zijn bezig om op deze manier mensen hun moeilijke positie te leren accepteren, opdat ze getroost, hun verdriet een plaats weten te geven.

Met dat verdriet leren om te gaan.

Troost is hier zoveel als: het is nu eenmaal zo. Accepteer dat maar.

Maar broeders en zusters, de troost van Zondag 1 is anders.

De kerk, wij, gaan hier met Zondag 1 niet beginnen aan lessen van troost om alles wat over ons komt te leren accepteren.

De troost van de Schrift is geen aai over je hoofd, alsof dat de pijn verdooft.

Nee, Zondag 1 heeft het over een troost die ons juist uittilt boven onze ellende.

Vergelijk antwoord 2: om met deze troost van vraag en antwoord 1 gelukkig te leven en te sterven, is het belangrijk dat we eerst weten hoe groot onze ellende is.

Ken de diepte van je ellende!

Dan zullen we met deze unieke troost belijden dat niet de ellende het laatste woord heeft, maar

Jezus Christus: onze Redder, die ons verlost van al onze ellende.

Je zou hier kunnen denken aan een schip in nood.

Waar ligt voor dat schip zijn houvast?

Waar werp je het anker uit?

Zeker niet in het schip zelf. Dat helpt niet want, dan nog blijft het schip rond draaien.

Het anker moet overboord!

Zo is het ook met de troost dat houvast in ons leven

De grond voor die troost zit niet in onszelf.

Dat is wel wat de samenleving zegt.
Accepteer uw verdriet. Leer er mee te leven.

Zondag 1 leert het anders: Ons houvast ligt in Jezus Christus!
Dat is geen vaste grond die wij hebben gevonden, maar die Christus Zelf ons laat preken.
Hij kwam vanuit de hemel en kocht ons tot Zijn eigendom, opdat wij bij Hem en in Zijn werk ons veilig weten.

In 1 Petrus 2:9 zegt Petrus tot de gemeente: “u bent een uitverkoren geslacht, een heilig volk, dat God Zich tot zijn eigendom maakte”.
Dat woordje ‘eigendom’, markeert hier dat er voor u betaald is.
Ja er is voor u betaald en daartoe dat u bent uitgekozen.
Wij gaan als Zijn eigendom onze Heiland aan het hart en Hij zal ons daarom ook zorgvuldig bewaren.
Niemand mag zijn bezit aanraken, want Christus heeft ons voor Zichzelf gereserveerd.

Tegelijk hoor je in dit ‘eigendom van Christus’ dat wij geen vrije beschikking hebben over ons leven.
We zijn gekocht en er is voor ons betaald.
Zo werden wij Christus’ eigendom.

In dit woordje straalt van alle kanten de liefde en de trouw van Jezus Christus ons tegemoet.
Dat betekent voor ons die zich ‘eigendom van Christus’ mogen noemen dat wij dat meenemen en laten zien in ons leven.

Midden in onze wanhoop, rouw en ziekte, armoede en verslaving, roept zondag 1 ons in deze samenleving toe: waar hebt u in deze uitzichtloze wereld nu uw vaste grond?
Ja wat is uw enige troost?
De Catechismus zegt het ons voor: wij zijn eigendom van Jezus Christus.
Spreek daarvan en leef daaruit.

Is dit wel echt bekend broeders en zusters, jongens en meisjes?
Natuurlijk iedereen kent Zondag 1 wel.
Maar praten we dan ook verder?

We horen steeds het evangelie dat de Heiland is gestorven en is opgestaan. Het is ons allemaal wel bekend.
Maar zeggen we op dat wat we horen nu ook:
ja Here, U bent mijn houvast, mijn troost!!
Met U als mijn Heiland kan ik nu verder, dwars door de chaos en de problemen van dit leven heen.
Ik zie samen met U perspectief, doorzicht zelfs tot over de dood!

Jongens en meisjes, jullie die de Catechismus moeten leren, doe daar je best voor, want zo leer je dat je een Heiland hebt waar je op kunt vertrouwen als er problemen komen.

Met de kennis van deze troost van Zondag 1 valt de grond niet onder je voeten weg.
Wanneer je werkeloos wordt dan hebben we een vaste zekerheid om ons aan vast te klampen.
Of wanneer iemand uit onze vriendenkring sterft, mogen we doorspreken: nu jaagt de dood geen angst meer aan, want Christus heeft alles, alles voor mij voldaan.

En Paulus schrijft in Romeinen 8:37, in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem die ons heeft liefgehad!

Wie leeft uit dat houvast van Zondag 1 zal in moeiten en zorgen zijn toevlucht niet zoeken in drank, of drugs.

Want dat is een troost waar we in onder gaan.

Zo'n troost is een zelf gezochte troost en daar lopen we vast.

Dan hebben we juist geen troost, maar nieuwe ellende.

Daarom broeders en zusters: Terug naar Zondag 1.

Er is maar één enige en vaste en betrouwbare troost: Jezus Christus.

Maar meer nog.

We worden hier niet alleen op Christus gewezen als iemand die ons vanuit de verte troost en die we maar moeten zien te bereiken.

Luister hier goed: we zijn, zijn eigendom.

De Dordtse Leerregels I art. 10 belijden: uit eigen vrije wil heeft God bepaalde personen uit de hele zondige mensheid tot Zijn eigendom aangenomen.

Nog voordat wij iets begonnen te leren over de enige troost was daar het initiatief van onze hemelse Vader!

Vanaf onze geboorte zijn wij van Hem.

Onze kinderen hebben als kinderen van gelovige ouders, de beloften dat ze zijn gekocht met het bloed van Christus.

Wanneer zulke kinderen dreigen weg te zakken in kerkelijke onverschilligheid en dreigen op te gaan in de roes van het eigen gelijk,

tegen hen mogen we zeggen: jullie staan op de lijst van verbondskinderen die zijn gekocht met het bloed van Christus.

Het is je in de doop al meegegeven.

De eerste woorden van de lofzang van de vaste troost zijn daar al ingezet: God zal zijn waarheid nimmer krenken, maar eeuwig Zijn verbond gedenken.

In hoofdstuk 40 begint Jesaja vanuit deze zekerheid met de prediking van zijn boodschap.

Vers 1. Troost, troost mijn volk zegt uw God.

Hoor onze God die ons kent spreekt hier.

Jesaja roept het uit: In mijn woorden hebt u met uw God te maken.

De God van alle tijden en plaatsen komt hier heel dicht bij u.

Met zijn boodschap: roept mijn volk toe dat haar strijd vervuld is.

Dat haar zonden verzoend zijn.

En vers 5: de heerlijkheid van de Here zal geopenbaard worden.

Alle vlees zal het zien, want de mond van de Here heeft gesproken.

Alleen dit mooie evangelie van de verlossing van de schuld en van de zonden roept zo vaak vragen op.

Er klinkt direct een tegenstem die zegt: Wat moet ik dan roepen, alle vlees, alle levenden zijn als gras.

De dood is overal op aarde. Elk mens is sterfelijk. Als gras zo kort is zijn leven.

Hier spreekt iemand die de kracht en de werking van de troost niet ziet zitten.

Er is geen uitkomst uit de ellende, want het gras verdort, de bloem valt af als de Geest van de Here er over waait.

Hierop antwoordt de Here door de mond van Jesaja:

inderdaad de bloem valt af en het gras verdort, maar dit is uw troost het Woord van onze God bestaat voor eeuwig.

Juist als je zo in de put zit, mag je God aan Zijn Woord houden.

Dat Woord is een vaste grond waarin ons anker eeuwig hecht.

Dit Woord zal zijn kracht en zijn waarheid bewijzen.

Mensen kunnen het in moeilijke situaties laten afweten.

Ineens is het over met de vriendschap.

Ineens is er geen tijd om naar je klachten te luisteren.

Maar bij mensen moeten we onze vaste troost dan ook niet zoeken gemeente.

Luister naar God en pak Zijn Woord op.

Want Hij heeft zich tegenover ons gebonden aan Zijn beloften van trouw.

Daar mogen wij steeds weer een beroep op doen.

Pleit op Gods verbond en eis van Hem vrijmoedig in waar geloof om alles wat u ontbreekt in het leven voor de Here.

Dan schenkt onze God ook mild en overvloedig de troost in leven en sterven.

Er is nergens een god die zich zo kan waarmaken dan de Here, de almachtige Schepper van hemel en aarde.

Geen mens is groter in trouw dan onze Vader, die ons in leven en sterven niet verlaat.

Onze Here Jezus Christus heeft die macht om te troosten verdiend.

Ja, dat is een kracht tot troost die stand houdt tot in eeuwigheid.

Om dat voor ons te winnen heeft Hij aan het kruis de armen uitgebreid en is Hij in de hel neergedaald.

Op Golgotha daar gaf Hij de prijs om ons tot Zijn eigendom te maken.

Dat geeft vertrouwen om het te belijden: in dit leven zijn we nu al van Christus.

En ook in het sterven zal Hij zijn troostverbond met ons niet verloochenen.

Maar hoe gaan we nu verder met deze troost?

We verdwalen midden in al die verzoeken van de wereld, de duivel en ons eigen vlees.

We leven middenin angstaanjagende berichten over oorlog, ellende, vervolging en ernstige ziekten.

Als je daarbij stil staat dan treft de ellende ons.

Allerlei regeringleiders zoeken een weg uit die ellende, en ze denken dat hun oplossing, als een troost de mensen kan helpen.

Maar al die mensen zijn als gras. Hun glorie vergaat net als die van een bloem. Even maar duurt hun heerschappij en invloed. En dan zijn ze vergeten.

Daar staat echter de eeuwige en onwankelbare zorg van Jezus Christus, waarmee Hij ons bewaart.

Vergelijk de Catechismus: Christus die ons kocht tot Zijn eigendom Hij bewaart ons zo, dat zonder de wil van mijn Vader in de hemel geen haar van ons hoofd vallen kan.

Dat zijn grote woorden.

Er zijn mensen die wel eens gezegd hebben dit is maar bij wijze van spreken. God telt niet echt onze haren. Dat is onmogelijk.

Deze woorden moet je daarom niet letterlijk nemen.

Ja het staat zo wel in Matteüs 10:30, maar Matteüs wil hier alleen maar in figuurlijke zin duidelijk maken wat hij bedoelt.

Gemeente, laten we die weg maar niet opgaan.

Wij mogen de Bijbel niet gaan verklaren naar de regel van wat wij menen wat wel en niet kan.

Zeker niet vanuit de context van onze cultuur.

Want wie zijn wij om te zeggen: God kan iets niet en daarom is het niet letterlijk bedoeld.

Op die manier gaat de geschiedenis van de schepping wankelen; ook de zondvloed komt onder het spervuur van menselijke goedkeuring te liggen.

Net als de Exodus en het werk van Jezus Christus hier op aarde.

Broeders en zusters, Christus zorgt voor ons.

En dat gebeurt zo geweldig en zo intensief dat wij er met ons verstand niet bij kunnen.

Vaders zorg gaat zelfs over de kleinste details van ons leven.

Onze Vader, Hij heeft de haren van ons hoofd geteld.

Hij kent ons door en door en gaat met ons mee door de dalen van diepe duisternis heen.

En ons vertrouwen in die zorg ligt vast in de beloften van Zijn verbond: want de Here heeft gesproken.

Het staat allemaal in Zijn Woord geschreven!

Dat is de belijdenis van het geloof dat vertrouwt op de enige troost in leven en sterven.

Vanuit dat vertrouwen zeggen we nu ook: alles moet dienen tot mijn heil.

Jesaja begon in hoofdstuk 40 zijn profetie tot Israël vanuit de ballingschap.

Vanuit Babel ziet Israël geen toekomst meer.

Hun land is vertrapt en de tempel is afgebroken. Vaders en zonen zijn gedood en vrouwen en dochters zijn in gevangenschap gevoerd.

Maar in dat uitzichtloze leven klinkt dat evangelie:

uw God is nabij!

In de weg van de prediking laat Hij zijn verlossing heel dicht bij Zijn volk brengen.

En dan horen we dat appèl: geef gevolg aan die prediking die u op uw hoge positie wijst.

U bent verbondskind van de Here.

De Here komt u te hulp. U staat onder de bescherming van Jezus Christus. Maar vertrouwd daar nu op.

Neem de hindernissen weg, want er is geen genade en troost zonder bekering van de zonden.

Zonder bekering komt de verlossing niet.

Wie het Evangelie niet vertrouwt kan ook niet juichen om de inhoud van die blijde boodschap.

Als op de roep van de vreugdebode van Sion geen geloof volgt zal er ook geen leven in heerlijkheid zijn.

Zeg dan tegen uw God: ik dank U om de verlossing en ik bid U in mijn droefheid om Uw bescherming.

Ja, want onze Vader wil onze tranen in Zijn kruik vergaderen.

Hij heeft de vreugdeboodschap gegeven dat al onze zorgen eenmaal overgaan in heerlijkheid.

Haal bij die boodschap uw schouder niet op. Wees niet onverschillig.

Maar lukt ons dat dan wel om echt te leven met die troost?

Want de Schriften leren: we zijn in zonde ontvangen en geboren en geneigd tot alle kwaad.

Daarom is dat derde deel van antwoord 1 zo mooi en heerlijk.

Ook zo onmisbaar.

Jezus Christus onze Redder geeft ons door de Heilige Geest ook de zekerheid van het eeuwig leven;

Christus maakt ons ook bereid om voor God te gaan leven.

Hij opent door de Heilige Geest ons hart, opdat we van harte juichen om wat we hebben.

Wij hoeven zelf geen prijs te betalen voor onze verlossing.

Dat is allemaal al gebeurt! Het is volbracht!

Nu gaat het er om dit allemaal vast te pakken, eigen te maken, toe te eigenen, te geloven.

Hoe mooi en vol troost is het wat ons leerboek hier belijdt: Jezus Christus geeft ons Zijn Geest, die ons tot de roem in God en Zijn onfeilbaar Woord overhaalt.

En die ons wijst op God als de Goede Herder die ons als Zijn lammeren troostend en beschermend in Zijn schoot zal dragen.

Vers 10.

Laat nu de Heilige Geest uw harten overwinnen.

Hij opent al die schatten in de prediking van het Woord.

Zo is Hij in tegenspoed en zorgen, in rouw en moeiten onze Trooster.

Wat is het geweldig mooi om nu opnieuw weer te mogen beginnen met dit troostboek: de Catechismus.

Want het is geen leerboek met kille dorre stof.

Het is een boek dat ons de levenslessen leert om als gelovige met de drie-enige: Vader, Zoon en Heilige Geest in vol vertrouwen te leven.

Hij zal ons steeds gadeslaan en bewaren.

Nu, morgen en in ons sterven, ja tot in eeuwigheid.

Tot en met Zondag 52 leren we dit als de enige zekerheid in leven en sterven.

Daarover blijven we dan ook echt zingen: tot in eeuwigheid.

AMEN